

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

อาจารย์ชนิษนาถ ทิพย์อักษร

สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

ความหมายของบุคลิกภาพ

- * สภาวะทุกอย่างที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัวบุคคล โดยหมายรวมถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะทางจิตใจซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ บุคลิกภาพหน่วยรวมของระบบทางกายและจิตภายในตัวบุคคล ซึ่งกำหนดลักษณะการปรับตัวเป็นแบบเฉพาะของบุคคลนั้นต่อสิ่งแวดล้อมของเขา

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีนั้นมีประโยชน์ทั้งแก่ส่วนตัวและส่วนรวม

ส่วนตัว

คือ ความสุขกายสบายใจอยู่สังคมได้อย่างเป็นที่ยอมรับ และมีสังคมที่สงบสุขเรียบร้อย เมื่อได้เรียนรู้บุคลิกภาพ อันเป็นมาตรฐานของสังคมแล้วจะช่วยให้บุคคลสามารถ ปรับปรุง เสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองได้ถูกต้อง ตามที่สังคมต้องการ

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีนั้นมีประโยชน์ทั้งแก่ส่วนตัวและส่วนรวม

ส่วนรวม

การมีบุคลิกภาพที่ดีนั้นจะเป็นผลให้บุคคลนั้นมีลักษณะสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

- ▶ เข้าใจสภาพความจริงได้อย่างถูกต้อง
- ▶ การแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม
- ▶ สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมได้
- ▶ ความผูกพันต่อผู้อื่น
- ▶ พัฒนาการแสดงออกของตนต่อผู้อื่นได้ดีขึ้น

ความสำคัญของบุคลิกภาพที่มีผลต่อการทำงาน

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

บุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวกับแรงจูงใจมีอิทธิพลสูงมากต่อการทำงาน
ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นแรงพลังกระตุ้นให้เกิด
ความพยายาม

กำหนดทิศทางการดำเนินงาน

บุคลิกภาพทางด้านความคิดริเริ่ม ความกล้าได้ กล้าเสียและความ
ระมัดระวังรอบครอบ มีผลต่อทิศทางการดำเนินงาน โดยมัก
ดำเนินงานในการค้นหาความแปลกใหม่ให้กับสินค้า

ความสำคัญของบุคลิกภาพที่มีผลต่อการทำงาน

ความน่าเชื่อถือ

บุคลิกภาพบางด้านมีส่วนช่วยสร้างเสริมความน่าเชื่อถือ หรือทำให้บุคคลมีเครดิตในความรู้สึกรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าบุคคลเป็นผู้ที่รักษาคำพูด อารมณ์มั่นคง มีเหตุมีผล

บุคลิกภาพตามความคิดของเชลดอล

ประเภทผอมสูง

บุคคลประเภทนี้มีลักษณะผอมสูงเอวบางร่างน้อย กล้ามเนื้อน้อย ไหล่
ห่อ นิ้วมือเรียวยาว แขนขายาว ท่าทางบอบบาง ผิวและเส้นผมละเอียด

<https://www.google.com/search?rlz=1C1Z>

MDB

บุคลิกภาพตามความคิดของเชลดอล

ประเภทกำยำล่ำสัน

กล้ามเนื้อสมบูรณ์มีร่างกายสมส่วน สง่างาม ไหล่กว้าง สะโพกเล็ก

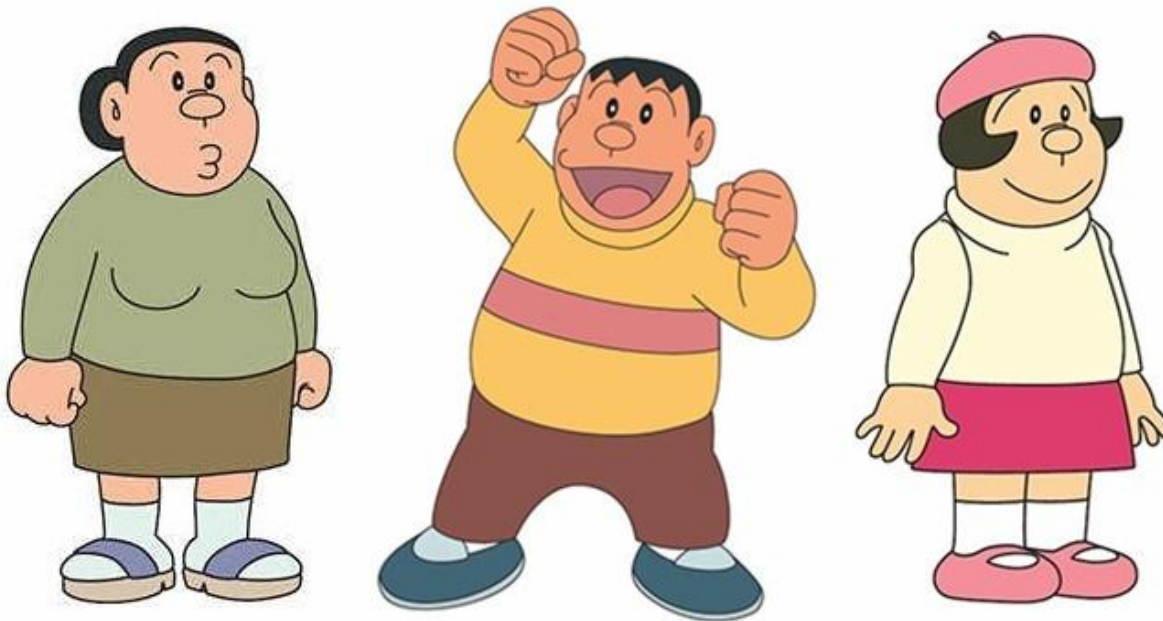

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพตามความคิดของเชลดอล

ประเภทอ้วนเตี้ย

มีลักษณะอ้วนเตี้ยมีโครงสร้างอ้วนกลม หน้ากลม มีเนื้อและไขมันมาก

<https://www.google.com/search?rlz=1>

C1ZMDB

บุคลิกภาพตามความคิดของเชลดอล

บุคลิกภาพ	ลักษณะนิสัย
ประเภทพอมสูง	จะเป็นคนเคร่งขรึม เจียบ เก็บตัว กลัวการอยู่ในกลุ่ม ไม่ค่อยกล้า บุคลิกภาพประเภทนี้จะไม่ทำอะไรที่เป็นการเรียกร้องความสนใจผู้อื่น
ประเภทกำยำล่ำสัน	เป็นบุคคลที่กล้าหาญ กล้าเสี่ยง กล้าผจญภัย เข้มแข็ง เปิดเผย มักจะกระทำ การใด ๆ ที่แสดงว่าตัวมีอำนาจและพลังงานมาก
ประเภทอ้วนเตี้ย	เป็นผู้มีบุคลิกภาพประเภทรักความสะดวกสบาย ชอบงานสังคม ชอบทำ อะไร ชำๆ ปล่อยอารมณ์ ชอบอยู่สบาย ๆ เปิดเผย กินเก่งเพราะระบบย่อย อาหารทำงานดี จู้จู้ป่วน โกรธง่ายหายเร็ว

บุคลิกภาพตามความคิดของ Jung

ประเภทเก็บตัว

เป็นบุคลิกประเภทชอบอยู่คนเดียว ชอบอยู่ตามลำพัง ชอบแยกตัวออก
สังคม ชอบทำงานคนเดียว

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพตามความคิดของ Jung

ประเภทเปิดเผย

เป็นบุคคลที่ชอบเข้าสังคมเป็นคนพูดมาก เก็บความลับไม่อยู่ พูดนอกเรื่อง พูดเกินจริง สนุกกับคนแปลกหน้าเร็วเกินไป

บุคลิกภาพตามความคิดของ Jung

พวกกลาง ๆ

บุคคลประเภทนี้เป็นคนพูดพอดควร เดินทางสายกลาง มีชีวิตเรียบง่ายอยู่คนเดียวก็มีความสุข อยู่ในสังคมก็มีความสุข คบหากับคนทั่วไปได้ดี

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพตามแนวคิดของโรเบิร์ตเฮลลอร์ช

ได้จำแนกบุคลิกออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภทดีอีร์น ▶▶ บุคคลที่ดีอีร์นจะชอบคัดค้านความคิดของผู้อื่น

ประเภทเนือยชา ▶▶ บุคคลประเภทเนือยชามักจะทำงานซ้ำ

ประเภทอ๋อนไหว ▶▶ บุคคลประเภทนี้เห็นเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่

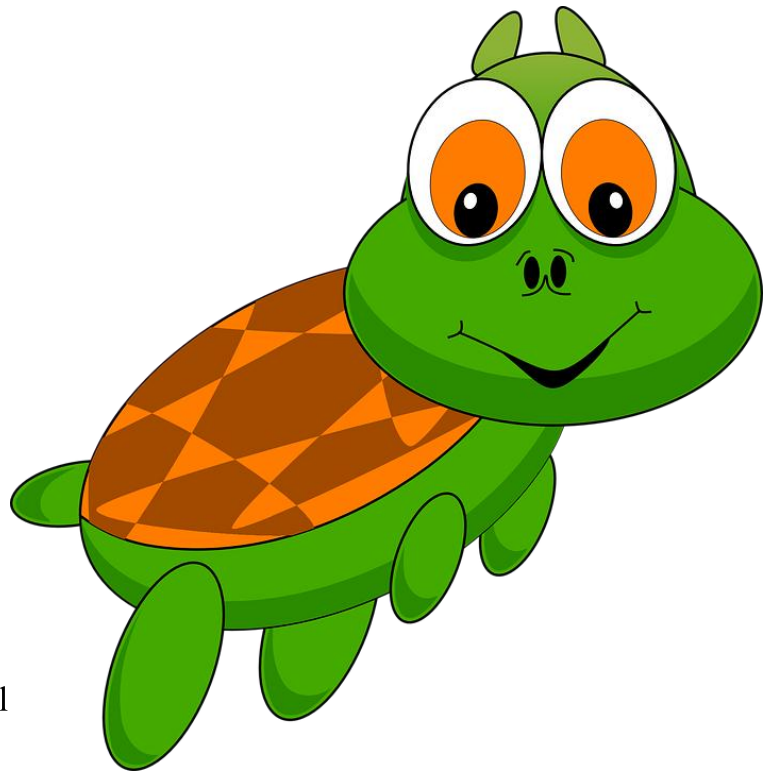
ประเภทซึ้ลาด ▶▶ บุคคลประเภทนี้จะไม่กล้าซักถาม

ประเภทก้าวร้าว ▶▶ บุคคลประเภทนี้กล้าคิดกล้าทำ ชอบโต้เถียง

บุคลิกภาพตามความคิดของเบลคและมูตัน

ประเภทไม่เอาไหน

สัญลักษณ์ของคนประเภทนี้คือ เต่า เพราะบุคคลประเภทนี้ไม่กล้าเผชิญปัญหา เมื่อเกิดความผิดพลาด

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพตามความคิดของเบลคและมูตัน

ประเภทยอมตาย

สัญลักษณ์ของคนประเภทนี้คือ ตุ๊กตาหมี เป็นบุคคลที่ยอมผู้อื่น โดยไม่มีเงื่อนไข

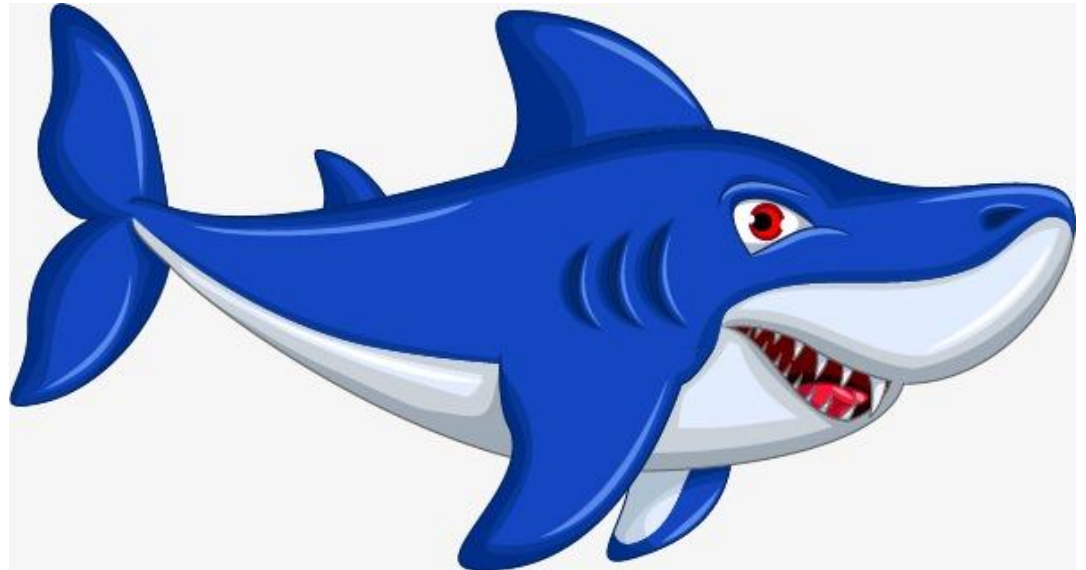
<https://www.google.com/search?rlz=1C1Z>

MDB

บุคลิกภาพตามความคิดของเบลดและมูตัน

ประเภทชอบใช้อำนาจ

สัญลักษณ์ของคนประเภทนี้คือ **ฉลาม** ธรรมชาติของฉลามคือ **ดุร้าย**
บุคคลประเภทนี้จึงมีพฤติกรรมก้าวร้าว

<https://www.google.com/search?rlz=1>

C1ZMDB

บุคลิกภาพตามความคิดของเบลคและมูตัน

ประเภทกลาง ๆ

สัญลักษณ์ของคนประเภทนี้คือ สุนัขจิ้งจอก เป็นบุคคลที่ไม่ยอม
เสียเปรียบใคร การแก้ไขปัญหามักจะเป็นไปด้วยลักษณะแก้ปัญห
เฉพาะหน้า

<https://www.google.com/search?rlz=1>

C1ZMDB

บุคลิกภาพตามความคิดของเบลคและมูตัน

ประเภทใจเย็น

สัญลักษณ์ของคนประเภทนี้คือ นกฮูก เป็นบุคคลที่ใจเย็น เพราะนกฮูกไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อมนุษย์ และการแก้ปัญหาด้วยการสนองความต้องการ

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพตามชนิดของกลุ่มเลือด

บุคคลที่มีเลือดกลุ่ม A

เป็นคนที่ปรับตัวเก่ง ยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่นสนใจห่วงใยผู้อื่น

บุคคลที่มีเลือดกลุ่ม B

เป็นคนที่มีความเป็นตัวของตัวเองชนิดว่าที่ไม่เหมือนใครชอบคิดและชอบทำสิ่งใหม่ ๆ

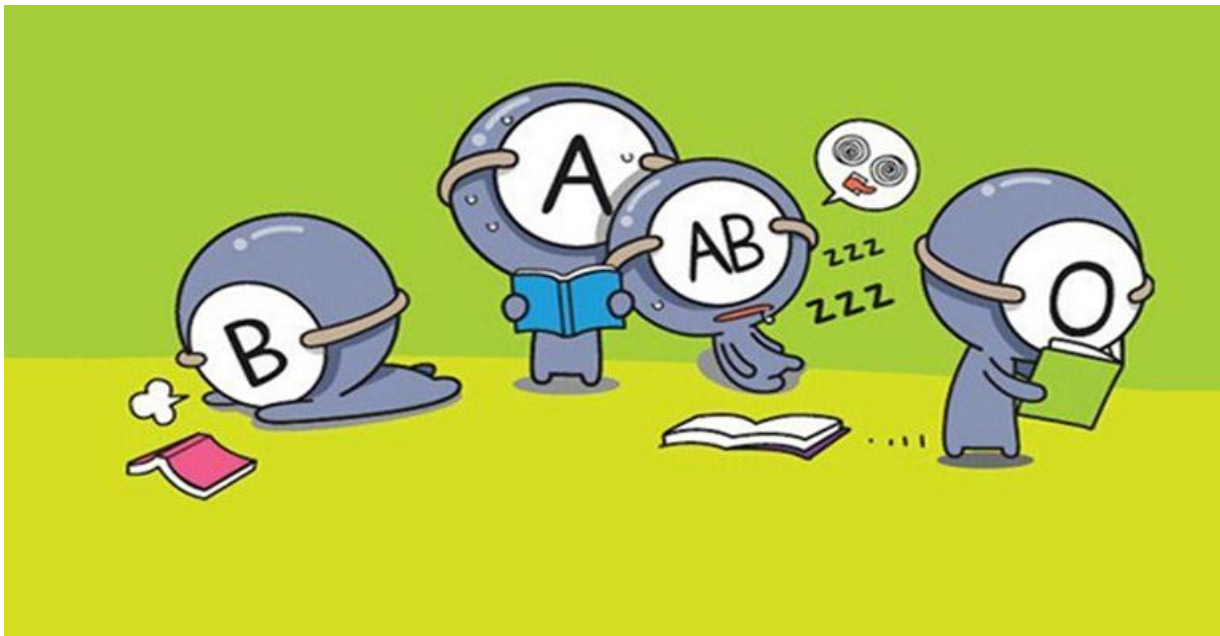
บุคคลที่มีเลือดกลุ่ม AB

เป็นคนไม่ค่อยเปิดเผยเรื่องส่วนตัว ไม่ชอบทะเลาะหรือมีเรื่องขัดแย้งกับใคร

บุคลิกภาพตามชนิดของกลุ่มเลือด

บุคคลที่มีเลือดกลุ่ม O

เป็นคนที่มีความทะเยอทะยาน มีความมานะไม่ท้อถอย บุคคลประเภทนี้จะเลือกเป็นผู้นำ มักยึดถือความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่

องค์ประกอบของบุคลิกภาพ

องค์ประกอบของบุคลิกภาพ หมายถึง สิ่งที่ซึ่งมาประกอบเข้ากัน
สะสมรวมตัวกันเข้าจนกลายเป็นตัวบุคคลนั้น โดยการสร้างสมจาก
อิทธิพลของ 2 ประการใหญ่ ๆ ได้แก่ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

1. พันธุกรรม (Heredity)

เป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมใด ๆ ทั้งสิ้น บุคคลได้รับการ
ถ่ายทอดกรรมพันธุ์โดยผ่านทางยีน (Genes) สามารถส่งผลให้
ลูกหลานนั้นแบ่งได้เป็น 2 ทางคือ

- ▶ ลักษณะทางร่างกาย
- ▶ ลักษณะทางจิตที่ได้รับจากพันธุกรรม

องค์ประกอบของบุคลิกภาพ

2. สิ่งแวดล้อม (Environment)

หมายถึง สภาพภายนอกซึ่งแยกออกจากตัวบุคคลได้ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพของบุคคล เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทีละน้อยนับแต่วินาทีแรกที่ลืมตาดูโลกและจะพัฒนาเป็นลำดับจนกลายเป็นลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

- ▶▶ ประสบการณ์ (commom experiences)
- ▶▶ ประสบการณ์ส่วนตัว (unique experiences)

ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

เพศ

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

ธรรมชาติและสังคมกำหนดให้เพศหญิงและชายมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

อายุ

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ

ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

สุขภาพ

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคลิกภาพของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ 2 ด้านคือ
สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต

ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

อาชีพ

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

อาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ เพราะอาชีพจะหล่อหลอมให้บุคลิกภาพของบุคคลสอดคล้องกับลักษณะอาชีพ เช่น อาชีพครู

ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

ประสบการณ์

<https://www.google.com/search?rlz=1C1ZMDB>

บุคคลย่อมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน บุคคลที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี มีความอบอุ่นในครอบครัว

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี คือ การแสดงออกทั้งกิริยาท่าทาง นิสัยใจคอ การควบคุมอารมณ์ การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เป็นที่ปรารถนาของสังคมเป็นที่ชื่นชมยกย่อง

ลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

ร่างกายไม่แข็งแรง ขาดการกระฉับกระเฉงในการเคลื่อนไหวในการทำงาน
ลักษณะที่เฉื่อยชา ไร้ชีวิตชีวา ดูไม่มีความสุข ไม่รู้จักกาลเทศะและมารยาทที่ดี
ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ ขาดความจริงต่อกัน ไม่รับผิดชอบเมื่อทำผิด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

อิทธิพลของร่างกาย

คนที่เกิดมาตัวเตี้ย ถูกล้อว่าเป็นคนเตี้ย หรือใครพบเห็นก็ถูกทักว่าเตี้ย จะรู้สึกเป็นปมค้อย จึงส่งผมให้สร้างพฤติกรรมอื่นๆ ขึ้นมา

อิทธิพลจากประสบการณ์

เป็นการเรียนรู้และปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

คำถามท้ายบทเรียน

1.บุคลิกภาพหมายความว่าอย่างไร

2.ท่านมักสรุปว่าคนที่ท่านพบเห็นเพียงครั้งเดียวว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพดีนั้นมีเหตุผลสมควรหรือไม่ว่าเป็นข้อสรุปที่ถูกต้อง จงบอกลักษณะของคนที่มีบุคลิกภาพดีตามที่ได้ศึกษามา

3.จงอธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพของบุคคลที่ต่างกัน

4.จงยกตัวอย่างของการแสดงออกของบุคคลที่ไม่น่าดู ไม่เหมาะสม และสมควรที่ต้องปรับปรุงตนเองอย่างไร

5.บุคลิกภาพอย่างไรที่ได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรม

คำถามท้ายบทเรียน

6. จงยกตัวอย่างของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีมา 3 ท่านและผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ไม่ดีมา 3 ท่าน พร้อมให้เหตุผลประกอบ
7. จงอธิบายถึงสาเหตุของความแตกต่างระหว่างบุคคล มาพอสังเขป
8. การหล่อหลอมจากครอบครัวส่งผลต่อบุคลิกภาพอย่างไรบ้าง
9. ท่านคิดว่าบุคคลที่มีบุคลิก โกรธง่าย ฉุนฉียวง่าย อารมณ์ฉุนฉียวเกิดจากสาเหตุใดบ้าง จงอธิบาย
10. ท่านคิดว่าบุคลิกภาพที่เหมาะสมของนักศึกษาต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร